

کتابخانه‌های دانشگاهی و پژوهش: پژوهش موردی

نوشته: دکتر مرتضی کوکبی^۱

چکیده:

مطلب حاضر، نتیجه مطالعات و تجربیاتی درباره اهمیت نقش کتابخانه‌های دانشگاهی در پیشبرد پژوهش است که نویسنده محترم آن با استفاده از نظرات صاحب‌نظران و اندیشمندان کتابداری و اطلاع‌رسانی، تجربه سودمند خود را که در پیوند با کلی از کتابخانه‌های دانشکده‌ای کسب کرده است بیان می‌دارد و با طرح گوشه‌ای از وضعیت کنونی کتابخانه‌های دانشگاهی کشور به نقش آنها در انجام، گسترش، ایجاد انگیزه‌های پژوهشی و جوانب مختلف حمایت از پژوهشگران می‌پردازد.

مقدمه:

چندی پیش نامه‌ای از سوی سردبیر محترم نشریه کتابداری دانشگاه تهران دریافت کردم که در آن از اینجانب خواسته شده بود مقاله‌ای برای درج در بیست و هشتمین شماره این نشریه وزن ارسال دارم. در این نامه قید شده بود که این نشریه در آستانه سی و دومین سال انتشار خود قرار دارد و به همین مناسبت، موضوع آن به وظایف پژوهشی کتابخانه‌های دانشگاهی اختصاص خواهد داشت. در نامه

۱ - مدیر گروه کتابداری و اطلاع‌رسانی دانشگاه شهید چمران اهواز

همچنین آمده بود: در صورتی که ارسال مقاله مقدور نباشد، نظرات خود را به پرسشهای ذیل عرض کنم:

- ۱- نقش کتابخانه‌های دانشگاهی در ایجاد انگیزه‌های پژوهش
- ۲- نقش کتابخانه‌های دانشگاهی در انجام پژوهش
- ۳- نقش کتابخانه‌های دانشگاهی در گسترش پژوهش
- ۴- نقش کتابخانه‌های دانشگاهی در جنبه‌های مختلف حمایت از پژوهشگران
- ۵- به نظر شما آیا کتابخانه‌های دانشگاهی در اجرای وظایف فوق توانایی دارند؟ چگونه وضعیت موجود را از ابعاد ذیل ارزیابی می‌کنید؟

* ارائه خدمات اطلاع‌رسانی

* اشاعه اطلاعات

* گردآوری منابع اطلاعاتی

* سازماندهی و مدیریت اطلاعات

* امور اجرایی و مدیریت کتابخانه

نظر به اهمیت موضوع، نگارنده برآن شد که ضمن پرداختن به موضوع، تجربه اخیری را که در پیوند با یکی از کتابخانه‌های دانشکده‌ای کسب کرده است، به اطلاع عموم کتابداران کشور برساند تا گوشه‌ای از وضعیت کتابخانه‌های دانشگاهی کشور را در شرایط کنونی نشان دهد.

نوشته حاضر در دو قسمت تنظیم شده است: نخست به طور مجمل با استفاده از نظرات صاحب‌نظران و اندیشمندان کتابداری و اطلاع‌رسانی درباره اهمیت نقش کتابخانه دانشگاهی در پیشبرد پژوهش، نکاتی خواهد آمد و سپس وضعیت یک کتابخانه دانشکده‌ای به صورت پژوهشی موردی به اطلاع خواهد رسید. به این ترتیب، کوشش خواهد شد تا در قسمت اول به چهار پرسش اول مندرج در نامه پاسخ داده شود و در قسمت دوم با پژوهشی موردی نشان داده شود که کتابخانه‌های دانشگاهی تا چه میزان در اجرای وظایف پژوهشی خود توانایی

دارند.

نقش کتابخانه‌های دانشگاهی در انجام، گسترش، و ایجاد انگیزه‌های پژوهشی و جوانب مختلف حمایت از پژوهشگران
 کریشن کومار وظایف یک کتابخانه دانشگاهی را به شکل زیر طبقه‌بندی می‌کند:

«وظایف آموزشی

وظایف پژوهشی

وظایف اجرایی و مدیریت

وظایف دیگر»^۱

وی وظایف کتابخانه دانشکده‌ای را نیز مشابه کتابخانه دانشگاهی می‌داند و اعتقاد دارد که تمایز عمده میان کتابخانه دانشکده و کتابخانه دانشگاه در این واقعیت نهفته که کتابخانه دانشگاه بر تأمین نیازهای پژوهشگران تأکید دارد.^۲ جای شک نیست که وظایف آموزشی و پژوهشی از وظایف عمده یک کتابخانه دانشگاهی است و در راستای انجام این دو هدف است که سایر وظایف، برنامه‌ریزی می‌شوند. آنچه در کتابخانه‌های دانشگاهی و دانشکده‌ای اجرا می‌شود، جز به منظور برآوردن نیازهای آموزشی و پژوهشی سازمان مادر، یعنی دانشگاه یا دانشکده، نیست اما آنچه در اینجا مورد بحث است این است. در دانشگاهی که با نظام درست آموزشی اداره شود آموزش نیز تفاوت چندانی با پژوهش ندارد. استاد مستمراً در نظام نوین آموزش عالی پژوهش می‌کند و یافته‌های پژوهشهای خود را به شکل مطالب درسی در اختیار دانشجویان قرار می‌دهد. در بسیاری از موارد نیز چنین استادی تکالیف درسی را از دانشجو به صورت کار پژوهشی می‌خواهد. بدین سان، پژوهش به صورت جانمایه‌ای آموزشی در یک نظام آموزش عالی پیشرفته و نوین بروز کرده و در چنین حالتی است که کتابخانه دانشکده یا دانشگاه میعادگاه استادان و دانشجویان می‌شود. به همین خاطر همچون سایر اطلاعات، مهمترین نقش را در تسریع چرخه اطلاعات از پژوهش ایفا می‌کند.

کتابخانه دانشکده‌ها یا دانشگاهها با گردآوری مواد مورد نیاز پژوهشگران،

خواه استاد خواه دانشجوی، و فراهم آوری تسهیلات برای دسترسی به این گونه مواد، انگیزه توانمندی برای انجام پژوهش را در پژوهشگران ایجاد می‌کند، و از سوی دیگر، با همین پژوهشها در کتابخانه انگیزه نیرومندتری به شکل پاداش در آنها به وجود می‌آورد. ایجاد این انگیزه، به نوبه خود، موجب گسترش پژوهش می‌گردد زیرا از سویی چرخه اطلاعات را تسریع بخشید، و از سوی دیگر، دامنه انجام پژوهشهای بعدی را وسیعتر کرده و پژوهشگران را به طرق مختلف مورد حمایت خود قرار می‌دهد.

آیا کتابخانه‌های دانشگاهی ایران در اجرای وظایف فوق توانایی دارند؟

برای پاسخ دادن به این پرسش، بهتر است وضعیت یک کتابخانه دانشکده ایران مورد بررسی قرار گیرد تا بتوان، با توجه به شناخت عینی حاصله، داوری واقعینانه‌تری انجام داد.

در سال ۱۳۷۴ کتاب با نام «پیشنویس استانداردهای کتابخانه‌های دانشگاهی ایران»^۳ از سوی کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران منتشر شد که استانداردها را برای بهبود کتابخانه‌های دانشکده‌ها و دانشگاههای ایران ارائه می‌نمود. نگارنده متن را بدون قضاوت درباره میزان انطباق این استانداردهای پیشنهاد شده با واقعیات موجود در کتابخانه‌های دانشگاههای ایران، بدقت، مورد مطالعه قرار داد و از آنجایی که بنا به مقدمه این کتاب، کتابخانه‌های دانشگاه شهید چمران اهواز نیز در زمره گروههای نمونه و کنترل شده منتخبت بودند، آن را در مورد کتابخانه دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی دانشگاه شهید چمران اهواز به کار گرفت. یکی دیگر از دلایل انتخاب این کتابخانه به منظور مقایسه با استانداردهای فوق‌الذکر، دارا بودن نشریه دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی دانشگاه شهید چمران اهواز به نام «نشریه علوم تربیتی و روانشناسی» که دارای درجه «علمی - پژوهشی»^۴ یعنی بالاترین درجه‌ای است که از سوی وزارت فرهنگ و آموزش عالی به نشریات علمی کشور داده می‌شود. طی بررسی‌یی که بر روی این نشریه انجام شد مشخص گردید که از تعداد ۲۲ مقاله‌ای که از تاریخ ۷۳/۹/۲۹ تا تاریخ ۷۶/۱۲/۲۲ در این نشریه به چاپ رسیده، ۱۳ مقاله توسط اعضای هیات علمی

دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی دانشگاه شهید چمران اهواز و تعداد ۱۴ مقاله توسط دانشجویان یا فارغ‌التحصیلان همین دانشکده به رشته تحریر در آمده است.^۵ این مورد در حالی است که از زمان بازگشایی دانشگاهها، اعضای هیات علمی همین دانشکده تعداد ۷۹ مقاله در نشریات و گزارشهای سمینارهای مختلف در داخل منتشر کرده‌اند. لازم به ذکر است که آماری از تعداد طرحهای پژوهشی این اعضا و نیز تعداد مقالات منتشر شده آنان در نشریات و گزارشهای سمینارهای خارجی در دست نیست که بتوان ارائه نمود. آمار فوق می‌تواند نشان‌دهنده توان پژوهشی بالای اعضای هیات علمی این دانشکده باشد.

از استانداردهای فوق‌الذکر، پرسشنامه‌ای حاوی سی و هشت ماده استخراج شد. آنچه که در زیر می‌آید حاصل مصاحبه شخص نگارنده با رییس کتابخانه دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی با استفاده از این ۲۸ ماده که به صورت پرسش همراه با پاسخهای «بلی» و «خیر» آمده، می‌باشد. در مواردی که توضیحی، خواه از سوی نگارنده خواه از سوی رییس کتابخانه، لازم بوده، این توضیحات نیز به پاسخها افزوده شده است. در این توضیحات، کتاب «پیشنیس استانداردهای کتابخانه‌های دانشگاهی ایران» به اختصار «استانداردها» نامیده شده است. همچنین لازم به تذکر است که این کتابخانه به صورت نیمه متمرکز اداره می‌شود. از نظر «استانداردها» کتابخانه دانشکده‌ای که به صورت نیمه متمرکز اداره می‌شود از خدمات فراهم‌آوری و مبادله منابع، فهرستنویسی و رده‌بندی، برنامه‌ریزی خدمات ماشینی و توسعه شبکه کتابخانه‌های دانشگاه، تهیه فهرستگان منابع، پرکردن شکافهای موضوعی مجموعه‌های دانشکده‌ها، و هماهنگ ساختن خدمات کتابخانه‌های دانشکده‌ها معاف می‌باشد. برطبق «استانداردها»، «کتابخانه هر دانشکده‌ای نیازهای آموزشی پژوهشی ویژه دانشکده تحت پوشش خود را برآورده ساخته و منحصرأً به گزینش منابع، ارائه خدمات اطلاعاتی، و به مراجعان خود خواهد پرداخت. کتابداران متخصص این کتابخانه‌ها که از کارهای فنی کتابخانه معاف می‌شوند می‌توانند تمام هم خود را برای تهیه و تولید منابع کتابشناختی، نمایه‌نامه‌ها، چکیده‌نامه‌ها و ارائه خدمات آگاهی‌رسانی و اشاعه اطلاعات گزیده مصروف‌کنندگان کنند و حداکثر همکاری را با گروههای آموزشی داشته باشند. اهم

خدمات این کتابخانه‌ها عبارتند از:

- گزینش منابع.
- امانت کتابخانه‌ای و بین کتابخانه‌ای.
- خدمات مرجع گسترده از جمله آگاهی رسانی جاری و گذشته نگر (و انتشارات مربوطه) و اشاعه اطلاعات گزیده...
- بازبینی و وجین منابع.
- آماده سازی برای قفسه.
- نمایه سازی و چکیده نویسی^۶.

متن مصاحبه با رییس کتابخانه

۱- آیا اهداف و وظایف کتابخانه مدوّن و معین است و آیا این اهداف به تصویب

رییس دانشکده رسیده است؟

پاسخ هردو پرسش: خیر

۲- آیا کتابخانه دارای کمیته مشورتی یا شورای هماهنگی می باشد؟

پاسخ: خیر

۳- آیا رییس کتابخانه، عضو شورای آموزشی و پژوهشی دانشکده است؟

پاسخ: خیر

۴- آیا رییس کتابخانه گزارش اقدامات خود را به صورت مقطعی و موردی به رییس

دانشکده ارائه می کند؟

۵- آیا کتابخانه زمینه‌های لازم را برای آموزش گروه منتخبی از متخصصان فراهم

می آورد؟

پاسخ: خیر

۶- آیا تمام کارمندان دارای شرح وظایف روشن و مشروحند؟
پاسخ: خیر

۷- آیا کتابخانه برنامه‌ای برای ارزیابی مستمر کارمندان دارد و از شایستگی آنان به نحو مقتضی قدردانی می‌کند؟
پاسخ: خیر

۸- آیا نسبت کتابداران متخصص به کل کارمندان، ۲۰ درصد است؟
پاسخ: خیر

توضیح: بر طبق کتاب «استانداردها»، متخصص به کسی اطلاق می‌شود که دارای یکی از مدارک زیر باشد:

الف - کارشناسی ارشدی که پس از اخذ درجه کارشناسی در یکی از رشته‌های علوم بشری، دو سال تحصیل دانشگاهی را گذرانده باشد.

ب - دوره پیشرفته‌ای که پس از اخذ دانشنامه کارشناسی ارشد، دوره یکساله دانشگاهی را شامل می‌شود و شخص در یکی از رشته‌های خاص کتابداری و اطلاع‌رسانی تخصص می‌یابد (این دوره در حال حاضر در دانشگاه‌های ایران به اجرا گذاشته نمی‌شود و معادل ندارد).

پ - دکترا که به منظور تقویت گروه پژوهشگران، آموزشگران، و مدیران علوم کتابداری و اطلاع‌رسانی پدید آمده است.

کارشناسان کتابداری که بیش از ۸ سال سابقه کار در کتابخانه‌های دانشگاهی داشته باشند متخصص محسوب می‌شوند؟

در کتابخانه دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی دانشگاه شهید چمران اهواز، رییس کتابخانه دارای دانشنامه کارشناسی فیزیک با ۲۳ سال سابقه کار در کتابخانه‌های دانشگاهی است. سایر کارمندان کتابخانه مشتمل بر سه کارشناس کتابداری که هیچ یک دارای هشت سال سابقه کار در کتابخانه‌ها نیستند، یک کاردان کتابداری، و یک خدمتگزار زیر دیپلم هستند که بدین ترتیب، کتابخانه دارای هیچ کتابدار متخصص نمی‌باشد.

۹- آیا تعداد کتابداران متخصص و کمک متخصص، با در نظر گرفتن عوامل بالنسبه ثابتی که سر جمع آنها باید مبنای محاسبه تعداد این گونه کتابداران باشد، به شرح زیر است؟

الف - به ازای هر ۲۵۰ نفر دانشجو، یا کسری آن: یک نفر متخصص / یک کمک متخصص

ب - به ازای هر ۲۵۰۰۰ جلد کتاب یا سایر منابع کتابخانه‌ای موجود در مجموعه، یا کسری از آن: یک نفر متخصص / کمک متخصص

پ - به ازای هر ۲۵۰۰ جلد افزایش سالانه مجموعه، یا کسری آن: یک نفر متخصص / یک کمک متخصص
پاسخ: خیر

۱۰- آیا گرایش مدرک کارشناسی کتابداران کتابخانه با گرایشهای دانشکده تناسب دارد؟
پاسخ: خیر

۱۱- آیا کتابخانه خطّ مشی و سیاستهای مناسب و مکتوب برای گزینش و گسترش مجموعه خود دارد تا بتواند به حفظ و ارتقای کیفیت مجموعه یاری رساند؟
پاسخ: خیر

۱۲- آیا مسؤولیت نهایی گزینش مواد و تصویب سفارش و خرید آنها برعهده رییس کتابخانه است؟
پاسخ: موادّ فارسی بلی، موادّ غیر فارسی خیر

۱۳- آیا منابع کتابخانه به صورتی نظامیافته و بنا به نیازهای آموزشی و پژوهشی جاری در فواصل مناسب مورد بررسی و بازبینی قرار گرفته و مواد و منابع نامربوط از مجموعه خارج می شود؟

پاسخ: از سال ۱۳۶۸ تاکنون، بازبینی مجموعه و خارج ساختن مواد و منابع نامربوط از مجموعه، تنها، دوبار و نه به صورت نظامیافته انجام شده است.

۱۴- آیا کتابخانه سیاست مدوّن و مکتوبی در خصوص وجین کردن مجموعه دارد و موادی را که باید از مجموعه خارج جایگزین و به طور دائم، حفظ و نگهداری گردد، معین و مشخص می‌کند؟
پاسخ: خیر

۱۵- آیا محاسبه مجموعه کتابخانه دانشکده بر مبنای فرمول زیر انجام گرفته است؟
 $V = D + 20000 M + 3000 U + 335 E + 12 F + 100$ مجموعه پایه =
در این فرمول:

F = تعداد اعضای هیات علمی تمام وقت

E = تعداد کل دانشجویان تمام وقت

U = تعداد رشته‌های کارشناسی

M = تعداد رشته‌های کارشناسی ارشد

D = تعداد رشته‌ها در سطح دکترا

V = تعداد کل مجموعه کتابخانه

مجموعه، پایه رقمی ثابت و نمایانگر حداقل مجموعه‌ای است که باید همزمان با گشایش هر واحد دانشگاهی در کتابخانه موجود باشد. از آنجایی که این رقم برای رشته‌های ادبیات و علوم انسانی برابر ۴۸۰۰۰ جلد است، می‌توان فرض کرد که این رقم برای رشته‌های علوم انسانی نصف رقم بالا و برابر ۲۴۰۰۰ جلد است.

پاسخ: خیر

۱۶- آیا مجموعه کتابخانه بین ۲ تا ۶ درصد رشد سالانه دارد؟

پاسخ: خیر

۱۷- آیا تعداد عناوین نشریات جاری کتابخانه بر مبنای سر جمع عوامل زیر محاسبه و تهیه شده است؟

به ازای هر ۶ نفر دانشجوی کاردانی و کارشناسی، دستکم یک عنوان
به ازای هر ۲ نفر دانشجوی کارشناسی ارشد و بالاتر، دستکم یک عنوان
به ازای هر عضو هیات علمی تماموقت، دستکم یک عنوان

بدین ترتیب آیا هیچ کتابخانه دانشکده‌ای نباید کمتر از ۵۰ عنوان نشریه ادواری داشته باشد؟
پاسخ: خیر

۱۸- آیا آماده سازی مواد، پس از فهرستنویسی، حداکثر ظرف یک هفته انجام می‌شود؟

۱۹- آیا کتابخانه برنامه‌های متنوعی در سطوح مختلف جهت آشناسازی مراجعان با کار و خدمات کتابخانه‌ای و آموزش دادن نحوه استفاده از مراجعه و منابع کتابشناختی دارد؟

پاسخ: سالانه یک بار در اوایل سال تحصیلی، برنامه‌گردشی در کتابخانه گذاشته می‌شود که معمولاً با استقبال چندانی رو به رو نمی‌شود.

۲۰- آیا یک نفر کتابدار متخصص جهت نظارت، ارایه بهتر خدمات، و پاسخگویی به پرسشها در تمام ساعات متعارف کار کتابخانه حضور دارد؟
پاسخ: خیر

۲۱- آیا در کتابخانه هر روز ۱۲ ساعت به روی مراجعه کنندگان باز است؟ آیا ساعات کار تالار مطالعه عمومی، به ویژه در فصل امتحانات، از این تعداد هم بیشتر می‌شود؟

پاسخ: قسمت اول پرسش بلی، قسمت دوم خیر

۲۲- آیا کتابخانه هیچ گونه آماری تهیه می‌کند؟
پاسخ: خیر

۲۳- آیا کتابخانه «جزوه راهنمای استفاده از کتابخانه» چاپ می‌کند؟
پاسخ: خیر

۲۴- آیا موارد تازه کتابخانه مرتباً به اطلاع اعضای کتابخانه می‌رسد؟
پاسخ: تنها کتابهای تازه و از طریق تابلو اعلانات

۲۵- آیا بنای کتابخانه به گونه‌ای طراحی شده است که نیازهای سی سال آینده آن
پیشبینی شده باشد؟
پاسخ: خیر

۲۶- آیا فضای مطالعه کتابخانه گنجایش پذیرش ۲۰ درصد از تعداد کل دانشجویان
را در آن واحد دارد؟
پاسخ: خیر

۲۷- آیا برای هر ۲۰۰ جلد کتاب یا معادل آن، یک مترمربع فضا در نظر گرفته شده
است؟
پاسخ: خیر

۲۸- آیا برای هر ۲۰ نشریه ادواری جاری یک مترمربع فضا پیشبینی شده است؟
پاسخ: بلی

۲۹- آیا برای هر ۸ برگه دان، یک مترمربع فضا در نظر گرفته شده است، به انضمام ۳
مترمربع فضای جنبی برای هر واحد برگه‌دان برای استفاده و تورق؟
پاسخ: خیر

۳۰- آیا به ازای هر نفر ۲/۵ مترمربع، به ازای هر میز تکنفره ۳ مترمربع، و به ازای هر کارمند ۱۰ مترمربع در نظر گرفته شده است؟
پاسخ: خیر

۳۱- آیا میزان رطوبت هوای مخازن بین ۴۵ تا ۵۵ درصد است؟
پاسخ: خیر

۳۲- آیا کتابخانه وسایل اعلام و اطفای حریق ساده مجهز، و مناسب کتابخانه را در اختیار دارد؟ آیا تمام کارمندان با طرز کار این وسایل آشنایند؟
پاسخ: اعلام بلی، اطفای ساده بلی، و آشنایی با طرز کار بلی

۳۳- آیا بودجه جاری کتابخانه بخش مشخص و معینی از بودجه جاری دانشکده است و در آغاز هر سال به رییس کتابخانه ابلاغ می شود؟
پاسخ هر دو بخش از پرسش: خیر

۳۴- آیا کتابخانه جهت کنترل و نگهداری حسابهای مالی خود دفاتر یا واحد مستقل حسابداری، و آیا کتابخانه امکان ارایه ترازهای سالانه یا مقطعی را داراست؟
پاسخ هر دو بخش پرسش: خیر

۳۵- آیا ۳ درصد از کل بودجه جاری آموزشی، پژوهشی، و اداری دانشکده مختص کتابخانه است؟
پاسخ: رییس کتابخانه نمی داند

۳۶- آیا بودجه کتابخانه با نظر رییس کتابخانه است و بر مبنای وظایف و اهداف آن به امور زیر تخصیص می یابد؟
- ۷۰ تا ۹۰ درصد برای تهیه منابع
- ۳۰ تا ۱۰ درصد برای سایر هزینه ها

پاسخ: خیر

۳۷- آیا بودجه نشریات ادواری کتابخانه بین ۳۰ تا ۷۰ درصد از هزینه کل مواد را در

بر می‌گیرد؟

پاسخ: بلی

۳۸- آیا در هر سال، بین ۲ تا ۴ درصد مجموعه کتابخانه جایگزین شده است؟

پاسخ: خیر

نتیجه‌گیری

از بررسی پاسخها به پرسشهای بالا مشاهده می‌شود که از ۳۸ پرسش، تعداد ۲۷/۵ پرسش، یعنی ۷۲/۳ درصد، پاسخ به طور قطع منفی (خیر) دریافت نموده‌اند. اگر پاسخهایی را که صریحاً منفی نیستند به این تعداد بیفزاییم، به عدد ۷۶/۳ درصد پاسخ منفی خواهیم رسید. بررسی این واقعیت نشاندهنده این واقعیت است که از میزان واقع‌گرایی «پیشنویس استانداردهای کتابخانه‌های دانشگاهی ایران» یک کتابخانه دانشکده که سازمان مادر آن دارای نشریه‌ای علمی-پژوهشی و درصد بالایی از مقالات آن توسط اعضای هیات علمی همان دانشکده تحریر شده است، حداقل ۷۲/۳ درصد زیر استاندارد است که مدعی تدوین آنها برای کتابخانه‌های دانشگاهها و دانشکده‌های ایران است. اگرچه آماری از میزان استفاده هیات علمی دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی دانشگاه شهید چمران اهواز در دست نیست، اما وضعیت کتابخانه می‌تواند گواه این امر باشد که کتابخانه چندان مورد استفاده اعضای هیات علمی قرار نمی‌گیرد. در چنین حالتی، اعضای هیات علمی یا در نوشتن مقاله‌ها به مجموعه‌های شخصی خود متکی‌اند، یا به کتابخانه‌های دیگر از جمله کتابخانه مرکزی دانشگاه مراجعه می‌کنند که این، خود، باعث اتلاف وقت و انرژی آنان که می‌تواند برای انجام پژوهشهای بیشتری صرف گردد، می‌شود.

حال، با توجه به آنچه که در بالا آمد، می‌توان این پرسش را مطرح کرد که اگر

کارهای کتابخانه دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی دانشگاه شهید چمران اهواز با پیشنهاد نویس استانداردهای کتابخانه‌های دانشگاهی ایران مطابقت داشت، میزان پژوهش اعضای هیات علمی این دانشکده به میزان حداقل ۷۲/۳ درصد رشد نمی‌کرد؟! شاید نتوان با چنین قاطعیتی این پرسش رامطرح کرد اما بیگمان و بمراتب بیشتر می‌توان مدعی بود در صورتی که کتابخانه‌های دانشگاهها و دانشکده‌های ایران نتوانند خود را با استانداردهای مربوطه وفق دهند، نتوان آینده چندان روشنی برای پژوهش و پژوهشگر در این کشور پیشبینی نمود.

فهرست منابع

- ۱- کریشن کومار. سازمان کتابخانه / ترجمه مریم امین سعادت. - تهران: سازمان مدارک فرهنگی انقلاب اسلامی، ۱۳۷۳-۶۳.
- ۲- همان جا - ۵۱.
- ۳- شیرین تعاونی. پیشنویس استانداردهای کتابخانه‌های دانشگاهی ایران - تهران: کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۷۴.
- ۴- نامه مورخ ۷۵/۴/۲۳ مشاور مقام وزارت فرهنگ و آموزش عالی و دبیر کمیسیون بررسی نشریات کشور خطاب به معاونت پژوهشی دانشگاه شهید چمران، به انضمام لیست مجلات معتبر.
- ۵- فریده عصاره. بررسی الگوهای انتشاراتی نویسندگان مقالات علوم تربیتی و روانشناسی در سالهای ۱۳۷۳-۱۳۷۵. (چاپ نشده).
- ۶- تعاونی، همان جا - ۶۲.
- ۷- تعاونی، همان جا ۶۶-۶۵.